

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku E. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
z udziałem zainteresowanego "T." Sp. z o.o. w S.
o ustalenie ubezpieczenia społecznego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 grudnia 2018 r.,
zażalenia wnioskodawczyny na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 27 lipca 2017 r., sygn. akt VII U [...] oddalił odwołanie E. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 16 grudnia 2016 r. stwierdzającej, że odwołująca się nie podlega jako pracownik u płatnika składek T. Sp. z o.o. w S. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 22 lipca 2016 r.

E. K. wywiodła w dniu 6 września 2017 r. apelację od ww. orzeczenia Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny w [...] wezwał ubezpieczoną do uzupełnienia braków formalnych apelacji - pod rygorem jej odrzucenia - przez wskazanie wartości

przedmiotu zaskarżenia, z powołaniem się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16. Doręczenie wezwania nastąpiło przez awizo dnia 24 listopada 2017 r. W wyznaczonym terminie ubezpieczona braków apelacji nie usunęła. Wobec powyższego, postanowieniem z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny odrzucił apelację ubezpieczonej.

Postanowienie z dnia 13 grudnia 2017 r. zostało doręczone ubezpieczonej *per aviso* na adres ul. L. [...], [...] G.. Postanowienie pozostawiono w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia na dzień 9 stycznia 2018 r.

Termin do wniesienia zażalenia na ww. postanowienie upłynął w dniu 16 stycznia 2018 r.

W dniu 22 maja 2018 r. E. K. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...].

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 25 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa [...], oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia (pkt 1) i odrzucił zażalenie (pkt 2).

E. K. złożyła zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 168 § 1 k.p.c. *a contrario* w zw. z 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. przez nieprawidłowe zastosowanie polegające na odrzuceniu zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...].

E. K. wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...], pozostawiając Sądowi Apelacyjnemu w [...] orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego. Na podstawie art. 380 k.p.c. wniosła również o rozpoznanie niezaskarżalnego postanowienia, zawartego w pkt 1 postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa [...], oddalającego wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III Aua [...].

Wskazała, iż postanowieniem z dnia 13 grudnia 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 lipca 2017 r., wydanego w sprawie o sygn. VII U [...]. W ocenie Sądu Apelacyjnego nieusunięcie przez powódkę braku formalnego apelacji, polegającego na niewskazaniu wartości przedmiotu zaskarżenia, uzasadniało odrzucenie tego środka zaskarżenia na podstawie art. 373 zdanie trzecie k.p.c.

W dniu 22 maja 2018 r. pełnomocnik powódki wniósł o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia na ww. postanowienie, argumentując, że termin zaskarżenia tego orzeczenia upłynął bezskutecznie w dniu 16 stycznia 2018 r. bez winy ubezpieczonej. Wskutek błędnej oceny stanu faktycznego, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że powódka nie uprawdopodobniła okoliczności uzasadniających przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 13 grudnia 2017 r. Oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia, dokonane z naruszeniem art. 168 § 1 k.p.c., wpłynęło na odrzucenie zażalenia - jako środka odwoławczego wniesionego po terminie.

Zdaniem składającej zażalenie, wbrew zapatrywaniom Sądu Apelacyjnego aktualne pozostają okoliczności wskazane we wniosku o przywrócenie terminu. Wniosek ten złożono z ostrożności w postępowaniu, bowiem faktycznie nie doręczono powódce ani zarządzenia o uzupełnieniu braków formalnych apelacji, ani postanowienia o odrzuceniu tego środka odwoławczego. Dla rozstrzygnięcia sprawy nie powinno mieć znaczenia omyłkowe oznaczenie adresu lokalu, w którym zamieszkuje powódka (wraz ze swoją siostrą K. K.-S.). Rezultatem niedoręczenia przesyłek było niewątpliwie niezawinione uchybienie terminu - zarówno usunięcia braków formalnych apelacji, jak również uchybienie terminu do wniesienia zażalenia na odrzucenie apelacji. Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. przesłanką badania wniosku o przywrócenie terminu jest wykazanie przesłanki egzoneryacyjnej w uchybieniu terminu do wykonania czynności procesowej. Przesłanka taka w omawianym przypadku polegała na wadliwym awizowaniu przesyłek adresowanych do E. K. na adres: przy ul. L. [...] w G.. Sąd Apelacyjny nie wziął pod uwagę okoliczności podkreślonej przez stronę, że spośród szeregu przesyłek sądowych, które odbierają K. K.-S. i E. K. pod ww. adresem, jedynie przesyłki w sprawie sygn. akt III AUa [...] nie zostały skutecznie doręczone. W ocenie

powódki, listonosz omyłkowo zaadresował awizo na nazwisko jej siostry – K. K.-S., która również zamieszkuje w lokalu przy ul. L. [...] w G. i korzysta z tej samej skrzynki pocztowej. Okoliczności tej nie wykluczył również operator pocztowy w toku postępowania reklamacyjnego. Skoro operator pocztowy nie wykluczył wadliwości awizowania przesyłki, to nie sposób przyjąć, iż powódka nie wykazała braku winy w uchybieniu terminu do dokonania czynności procesowej (wskutek niedoręczenia odpisu postanowienia z dnia 13 grudnia 2017 r.).

W tym stanie rzeczy, w ocenie składającej zażalenie, Sąd Apelacyjny odrzucając zażalenie na postanowienie z dnia 13 grudnia 2017 r. jako wniesione po upływie przepisanego terminu naruszył art. 168 § 1 k.p.c. *a contrario* w zw. z 394 § 2 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Na podstawie art. 380 k.p.c. E. K. wniosła również o rozpoznanie niezaskarżalnego postanowienia, zawartego w pkt 1 postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 lipca 2018 r., sygn. akt III AUa [...], oddalającego wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...]. Ponowne zbadanie zasadności i wszystkich okoliczności faktycznych uzasadniających w ocenie Sądu Apelacyjnego odmowę przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie z dnia 13 grudnia 2017 r. warunkuje skuteczność złożenia tego środka odwoławczego. Jeżeli, zdaniem Sądu Najwyższego, powódka wykazała brak winy w uchybieniu terminu do złożenia zażalenia w terminie przepisany dla takiej czynności, to wadliwe będzie orzeczenie o odrzuceniu zażalenia zawartego w piśmie powódki z dnia 22 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie ma uzasadnionych podstaw.

Prawidłowe doręczenie przesyłki w sposób przewidziany w art. 139 § 1 k.p.c. za pośrednictwem operatora pocztowego polega na złożeniu pisma w placówce pocztowej operatora oraz umieszczeniu o tym zawiadomienia w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej ze wskazaniem gdzie i kiedy pismo pozostawiono, a także pouczeniem, że należy je odebrać w terminie

siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia; w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia powinna być powtórzona. Jeżeli wymagania określone w tym przepisie są spełnione, pismo należy uważać za skutecznie doręczone, choć adresat faktycznie go nie otrzymał (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r., II CZ 189/12, LEX nr 1318359).

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 12 maja 2016 r., III BP 8/15 (LEX nr 2044477), orzekł, iż wykazanie, że przeprowadzenie czynności doręczenia zastępczego nastąpiło niezgodnie z regułami objętymi art. 139 § 1 k.p.c. i przepisami rozporządzenia z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz.U. z 2013 r., poz. 1350), w czym mieści się także niepozostawienie przez doręczyciela zawiadomienia o nadejściu przesyłki w drzwiach mieszkania lub w placówce pocztowej, oznacza nieskuteczność tego doręczenia. Jeśli natomiast strona podnosi, że nie dotarła do niej wiadomość o pozostawionym przez doręczyciela zawiadomieniu z przyczyn od niej niezależnych (niezawinionych), to właściwym środkiem obrony jest złożenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej (art. 168 § 1 k.p.c.). Jak bowiem również wskazywał Sąd Najwyższy, warunkiem zasadności wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest właśnie - stosownie do art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 § 2 k.p.c. - uprawdopodobnienie przez stronę, że mimo zachowania staranności, nie mogła dopełnić tej czynności z przyczyny od niej niezależnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2017 r., II PZ 28/17, LEX nr 2434448).

Powyższe oznacza, że – tak jak stwierdził Sąd Apelacyjny w zaskarżonym postanowieniu - E. K. mogła wnieść zażalenie bez wniosku o przywrócenie terminu do jego złożenia, ponieważ *de facto* zakwestionowała, że pozostawiono jej awizo, nie wskazała zaś, że awizo pozostawiono, lecz z przyczyn obiektywnych nie była w stanie dokonać jego odbioru. Wynika z tego, że zdaniem E. K. termin do złożenia zażalenia nie minął.

Jednakże okoliczność ta nie ma istotnego znaczenia, albowiem Sąd Apelacyjny podjął się rozpoznania zarówno zażalenia, jak i wniosku o przywrócenie terminu do jego złożenia.

Sąd Apelacyjny ustalił, iż z dokumentacji złożonej przez E. K. wynika, że nie uprawdopodobniła braku winy w niedokonaniu odbioru korespondencji. Siostra ubezpieczonej K. K. - S. w pisemnym oświadczeniu z dnia 22 maja 2018 r. wskazała, iż na nazwisko E. K. nie była doręczana korespondencja sądowa z Sądu Apelacyjnego, w tym awiza przesyłek. K. K. - S. nie wskazała jednakże, jakoby awiza przesyłek zostały omyłkowo adresowane przez listonosza na nazwisko siostry ubezpieczonej. Co więcej, w oświadczeniu tym trzykrotnie błędnie wskazano adres kwestionowanych doręczeń. Również sam fakt złożenia przez ubezpieczoną reklamacji pocztowej (notabene także odwołującej się, poza prawidłowym nagłówkiem, do błędnego adresu przy ul. L. [...] w G.) nie potwierdza prawdziwości wskazanych w reklamacji okoliczności. Jak dalej wskazał Sąd Apelacyjny, nie wykazano pozytywnego rozpatrzenia tejże reklamacji. Z pisma Poczty Polskiej S.A. z dnia 14 czerwca 2018 r. wynika, iż listonosz oświadczył, że każdorazowo podejmuje próby doręczenia przesyłek pod adresem w nich wskazanym. W przypadku niezastania adresata lub innej osoby uprawnionej do odbioru zawiadomienia o awizowaniu przesyłek pozostawia pod adresem adresata. Z kolei z danych zarejestrowanych w systemie informatycznym wynika, że przesyłki, których prawidłowe doręczenie kwestionuje E. K., kierowane były na prawidłowy adres, tj. ul. L. [...], [...] G.. Z tego względu Sąd stwierdził, że zgodnie z oświadczeniem listonosza, zawiadomienie o ich awizowaniu pozostawione było pod adresem ubezpieczonej. Mając na względzie wszystkie wskazane okoliczności Sąd doszedł do słusznego przekonania, że ubezpieczona nie uprawdopodobniła, iż do uchybienia terminowi wniesienia zażalenia doszło na skutek okoliczności niezawinionych przez stronę. Tym samym słusznie przyjął, że wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia podlega oddaleniu.

Skoro zatem – w świetle dokonanych ustaleń – strona uchybiła terminowi do wniesienia zażalenia, złożone zażalenie należało odrzucić jako wniesione po terminie.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.